

XUNTA
DE GALICIA

COLEXIO RURAL
AGRUPADO
RAÍÑA ARAGONTA

PROXECTO EDUCATIVO

PLAMBE

PLURINFANTIL

RADIO
NA BIBLIO

PROXECTA+

LECTURA
E FAMILIAS

BIBLIOTECAS
ESCOLARES
DE GALICIA

Data de aprobación: **20/01/26**

Período de vixencia: 01/2026 a 01/2030

XUNTA
DE GALICIA

COLEXIO RURAL
AGRUPADO
RAÍÑA ARAGONTA

Período de vixencia:
2026 a 2030

DATA APROBACIÓN POLO **CLAUSTRO**: 20/01/2026

DATA APROBACIÓN POLO **CONSELLO**: 20/01/2026

DATA **1ª REVISIÓN**: 2030

DATA **2ª REVISIÓN**: 2034

ÍNDICE

1. IDENTIDADE DO CENTRO E CONTEXTO.....	3
2. PRINCIPIOS, VALORES E FINALIDADES EDUCATIVAS	9
3. ORGANIZACIÓN XERAL DO CENTRO	17
4. ASPECTOS CURRICULARES E PEDAGÓXICOS.....	24
5. AVALIACIÓN DO ALUMNADO.....	30
6. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN EDUCATIVA.....	36
7. ACCIÓN TITORIAL E ORIENTACIÓN EDUCATIVA.....	44
8. CONVIVENCIA E PARTICIPACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA.....	51
9. RELACIÓN CO CONTORNO E APERTURA DO CENTRO	59
10. AVALIACIÓN INTERNA E MELLORA CONTINUA DO CENTRO.....	66
ANEXOS.....	73

1. IDENTIDADE DO CENTRO E CONTEXTO

1.1. Marco normativo do Proxecto Educativo

O Proxecto Educativo de Centro constitúe o documento básico que define a identidade do centro, establece os seus valores, obxectivos e prioridades educativas, e orienta a organización e o funcionamento da actividade escolar.

Elabórase de conformidade co disposto no **artigo 121 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación**, modificada pola **Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro (LOMLOE)**, así como coa normativa autonómica vixente da Comunidade Autónoma de Galicia que regula a organización dos centros docentes, o currículo da etapa de educación infantil, a atención á diversidade, a convivencia escolar e a participación da comunidade educativa.

O Proxecto Educativo ten carácter **estable, dinámico e revisable**, servindo como marco de referencia para o resto de documentos institucionais do centro e garantindo a coherencia das actuacións educativas.

1.2. Datos identificativos do centro

- Denominación do centro: **CRA Raíña Aragonta**
- Tipoloxía: **Colexio Rural Agrupado**
- Etapa/s educativa/s impartida/s: **Educación Infantil (segundo ciclo)**
- Concello: **Salceda de Caselas**
- Provincia: **Pontevedra**
- Titularidade: **Centro público da Xunta de Galicia.**
- Código de centro: **36024318**

O centro desenvolve a súa actividade educativa en diferentes unidades (15 no momento de elaboración deste PE) distribuídas no ámbito territorial do Concello de Salceda de Caselas, atopándose as aulas mixtas (6 no momento de elaboración deste PE) no ámbito máis rural do municipio (nas parroquias) e as aulas puras (9 no momento de elaboración deste PE) na Sede a cal se atopa no ámbito urbano do concello.

Este feito condiciona a súa organización pedagóxica, a planificación dos recursos e as estratexias de coordinación docente.

1.3. Entorno xeográfico, socioeconómico e cultural

O centro sitúase nun contorno fundamentalmente **rural**, caracterizado pola dispersión da poboación e pola existencia de distintas parroquias con identidade propia. A localidade na que atopa o centro é o concello de Salceda de Caselas que conta no momento actual (INE 2024) cunha poboación de 9.430 habitantes. Sendo un municipio con poboación dispersa polas sete parroquias que o compoñen, unha alta porcentaxe da poboación atópase no núcleo da Esfarrapada, lugar onde se atopa tamén a Sede do centro. Outro aspecto que se debe destacar neste punto é a alta participación da comunidade na vida cultural do pobo resaltando sobre todo o período dedicado cada ano ao Entroido.

Desde o punto de vista socioeconómico, as familias do alumnado presentan unha **diversidade de situacións**, predominando sectores laborais vinculados aos servizos, á industria da contorna e, en menor medida, ao sector primario.

Esta realidade supón a necesidade de adoptar medidas organizativas e pedagóxicas que garantan a igualdade de oportunidades e compensen posibles desigualdades de partida.

O contexto cultural é plural, con presenza de alumnado procedente doutros países e realidades culturais diversas, o que reforza o compromiso do centro cunha educación baseada na **inclusión, o respecto á diversidade, a convivencia e a educación en valores democráticos**.

1.4. Características do centro

O CRA Raíña Aragonta presenta unhas características organizativas e pedagóxicas específicas derivadas da súa condición de centro rural agrupado:

- Organización en **unidades dispersas** xeograficamente.
- Necesidade de **coordinación permanente** entre o profesorado das distintas escolas.
- Importancia da **relación co contorno inmediato e coas familias**.
- **Flexibilidade organizativa** para dar resposta ás características do alumnado.

O centro aposta por unha educación **próxima, personalizada e inclusiva**, favorecendo un clima de confianza, seguridade emocional e participación activa de toda a comunidade educativa.

1.5. Alumnado e diversidade de necesidades educativas

O alumnado do centro presenta unha **heteroxeneidade significativa** en canto a ritmos de aprendizaxe, características persoais, intereses e necesidades educativas.

O centro escolariza alumnado con **necesidade específica de apoio educativo**, incluíndo alumnado que presenta necesidades educativas especiais, atraso madurativo, trastornos do desenvolvemento da linguaxe e a comunicación, trastornos de atención ou de aprendizaxe, descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, se atopa en situación de vulnerabilidade socioeducativas, con altas capacidades intelectuais, que se incorpora tarde ao sistema educativo ou polas súas condicións persoais ou de historia escolar.

Desde o curso 2019/2020, o centro ten a consideración de **Centro de Escolarización Preferente de alumnado con Trastorno do Espectro Autista (TEA)**, contando cos recursos persoais especializados necesarios para a adecuada atención deste alumnado.

A atención ao alumnado baséase nos principios de **normalización, inclusión, prevención, detección temperá e intervención educativa axustada**, garantindo a participación das familias e a coordinación cos servizos de orientación e, se procede, con outros servizos externos.

1.6. Publicidade e carácter do Proxecto Educativo

O Proxecto Educativo é coñecido pola comunidade educativa e accesible para toda a cidadanía.

Dáse publicidade ao mesmo a través dos **órganos de participación** do centro así coma dos medios de difusión do centro e constitúe un referente para a elaboración e desenvolvemento do resto de documentos institucionais.

O presente documento será obxecto de **seguimento e avaliación periódica**, con carácter xeral anualmente, co fin de adaptarse ás modificacións normativas, ás necesidades detectadas e ás propostas de mellora derivadas da práctica educativa.

2. PRINCIPIOS, VALORES E FINALIDADES EDUCATIVAS

2.1. Filosofía educativa do centro

O CRA Raíña Aragonta concibe a educación como un proceso **integral, continuo e global**, orientado ao desenvolvemento pleno do alumnado nas dimensións persoal, cognitiva, emocional e social.

A acción educativa do centro baséase nunha concepción da escola como **espazo de aprendizaxe, convivencia e inclusión**, no que se respectan os ritmos individuais de maduración e se favorece a construción dunha aprendizaxe significativa, partindo das experiencias, intereses e necesidades das nenas e dos nenos.

Esta filosofía educativa inspírase nos principios recollidos na normativa vixente e responde ás características do contexto rural no que se insire o centro, **potenciando unha educación próxima, personalizada e en colaboración coas familias**.

2.2. Valores, principios pedagóxicos e obxectivos xerais

O Proxecto Educativo do centro fixa como **valores fundamentais**:

- O respecto á dignidade persoal e á diversidade.
- A igualdade de oportunidades e a non discriminación.
- A inclusión educativa e social.
- A convivencia baseada no diálogo, a cooperación e a resolución pacífica dos conflitos.
- A responsabilidade, o esforzo compartido e a participación activa.
- O respecto polo contorno natural e social.

Estes valores concrétanse nos seguintes **principios pedagóxicos**:

- Atención á diversidade como principio organizador da resposta educativa.
- Metodoloxías activas, lúdicas e participativas.
- Aprendizaxe significativa baseada na experiencia.
- Clima de seguridade emocional e benestar.
- Coordinación e traballo en equipo do profesorado.
- Colaboración estreita coas familias.

Os **obxectivos xerais do centro** oriéntanse a garantir **que todo o alumnado alcance o máximo desenvolvemento** das súas capacidades, adquirindo as competencias propias da etapa educativa e sentando as bases dunha aprendizaxe ao longo da vida.

O CRA Raíña Aragonta establece como **obxectivos xerais**, no marco do seu Proxecto Educativo e en coherencia coa normativa vixente para a etapa de Educación Infantil, os seguintes:

1. **Favorecer un clima escolar positivo**, baseado na convivencia respectuosa, a cooperación entre os distintos membros da comunidade educativa e o benestar emocional do alumnado.
2. **Garantir unha adaptación progresiva do alumnado ao centro escolar**, promovendo a seguridade afectiva, o desenvolvemento persoal e social e a adquisición de hábitos e rutinas básicas propias da etapa.
3. **Impulsar o desenvolvemento integral do alumnado**, favorecendo a adquisición das competencias clave a través de metodoloxías activas, lúdicas e globalizadoras, adaptadas aos ritmos individuais de aprendizaxe.
4. **Promover unha educación inclusiva e equitativa**, garantindo a igualdade de oportunidades e a adecuada atención á diversidade e ás necesidades específicas de apoio educativo.
5. **Potenciar o uso da lingua galega como lingua vehicular do centro**, favorecendo a competencia comunicativa do alumnado e a aproximación temperá á lingua estranxeira nun contexto funcional e significativo.
6. **Fomentar prácticas metodolóxicas innovadoras**, como o traballo por proxectos, o traballo cooperativo e a participación en plans e

programas educativos, orientadas á mellora da calidade da práctica docente.

7. **Educación en valores democráticos e de convivencia**, promovendo o respecto mutuo, a igualdade, a resolución pacífica dos conflitos e o coidado do contorno natural e social desde idades temperás.
 8. **Incorporar de forma progresiva e responsable as tecnoloxías dixitais**, incluída a iniciación á robótica educativa, como recursos ao servizo da aprendizaxe, a creatividade e a alfabetización dixital temperá.
 9. **Reforzar a colaboración coas familias e coa contorna**, favorecendo a súa participación activa na vida do centro e a coordinación con outras institucións e recursos educativos e sociais.
 10. **Garantir unha organización e funcionamento eficaces do centro**, mediante a coordinación do profesorado, a actualización da documentación institucional e a avaliación continua da práctica educativa como instrumento de mellora.
-

2.3. Coeducación, igualdade, pluralismo e valores democráticos

O centro asume a **coeducación** como principio transversal da súa acción educativa, promovendo a igualdade real entre mulleres e homes e **rexeitando calquera forma de discriminación** por razón de sexo, identidade, orixe, cultura, lingua, relixión ou condición persoal ou social.

Impúlsase unha educación baseada no **pluralismo, a tolerancia e o respecto mutuo**, favorecendo a convivencia nunha sociedade diversa e democrática.

Estas liñas concrétanse na práctica diaria mediante:

- A utilización dunha linguaxe inclusiva.
 - A selección de materiais didácticos non sexistas.
 - A visibilización de referentes diversos.
 - A promoción de relacións igualitarias e respectuosas.
-

2.4. Educación emocional, convivencia e benestar

A educación emocional constitúe un **eixo fundamental da intervención educativa do centro**, especialmente relevante na etapa de Educación Infantil da que forma parte todo o alumnado do centro.

O CRA Raíña Aragonta promove:

- O desenvolvemento da autoestima.
- O recoñecemento e a expresión das emocións.
- A adquisición progresiva de habilidades sociais.
- A empatía e o respecto polos demais.

Estas actuacións contribúen á mellora da convivencia escolar e á creación dun clima positivo que favorece a aprendizaxe e o benestar do alumnado, en coherencia co Plan de Convivencia do centro.

2.5. Compromisos educativos coas familias

O centro considera ás familias como **axentes educativos fundamentais** e establece con elas compromisos educativos baseados na **colaboración, a corresponsabilidade e a comunicación fluída**.

Entre os compromisos do centro destacan:

- Facilitar información clara e periódica sobre o proceso educativo do alumnado.
- Promover a participación das familias na vida do centro.
- Favorecer a coordinación nas actuacións educativas.
- Atender ás familias de maneira individualizada cando sexa preciso.

Así mesmo, espérase das familias unha implicación activa no acompañamento educativo das súas fillas e fillos, contribuindo ao desenvolvemento integral do alumnado e ao mantemento dun clima de convivencia positivo.

2.6. Prioridades educativas do centro

De acordo coas características do alumnado e do contexto, o centro establece como **prioridades educativas**:

- A atención á diversidade e a inclusión educativa.
- A detección temperá de necesidades e a prevención de dificultades.
- A mellora da convivencia e do benestar emocional.
- O desenvolvemento das competencias básicas propias da etapa.
- A coordinación entre profesorado, familias e servizos de apoio.
- A revisión continua das prácticas educativas como garantía de calidade.

Estas **prioridades orientan a planificación, desenvolvemento e avaliación das actuacións educativas do centro.**

3. ORGANIZACIÓN XERAL DO CENTRO

3.1. Estrutura organizativa e órganos de coordinación

A organización do CRA Raíña Aragonta axústase ao establecido na normativa vixente para os centros públicos de Educación Infantil, atendendo ás particularidades derivadas da súa condición de centro rural agrupado.

O centro conta cos seguintes órganos de goberno e coordinación:

- Órganos colexiados de goberno:
 - Claustro do profesorado
 - Consello Escolar
- Órganos unipersoais de goberno:
 - Dirección
 - Xefatura de estudos
 - Secretaría
- Órganos de coordinación docente:
 - Equipo de ciclo.
 - Equipos docentes de cada titoría.
 - Departamento de Orientación.
 - Comisión de coordinación pedagóxica.
 - Equipo de Dinamización da Lingua Galega.
 - Equipo de actividades extraescolares e complementarias.
 - Dinamización de benestar e convivencia.
 - Dinamización do plan dixital do centro.

- Dinamización TIC.
- Dinamización da biblioteca escolar.

Establécense **canles estables de coordinación** entre o profesorado das distintas unidades e equipos co obxectivo de garantir a coherencia pedagóxica, a continuidade das aprendizaxes e a adecuada atención ao alumnado.

3.2. Organización dos espazos

A organización dos espazos do centro responde a criterios **pedagóxicos, funcionais e de seguridade**, adaptándose ás características das distintas unidades escolares.

Os espazos educativos organízanse de maneira flexible para:

- Facilitar a autonomía do alumnado.
- Favorecer a aprendizaxe activa e manipulativa.
- Promover a interacción social.
- Garantir a accesibilidade e a inclusión.

Así mesmo, préstase especial atención á adecuación dos espazos ás necesidades do alumnado con necesidade específica de apoio educativo, realizando as adaptacións necesarias para asegurar a igualdade de oportunidades.

3.3. Organización do tempo escolar

A organización do tempo escolar realízase tendo en conta:

- Os ritmos biolóxicos e evolutivos do alumnado.
- As necesidades educativas da etapa.
- A conciliación da vida familiar e escolar.

O horario estrutúrase de forma equilibrada, combinando momentos de actividade dirixida, xogo libre, descanso e rutinas, garantindo unha distribución adecuada das distintas áreas e actividades.

Esta organización revísase periodicamente e como mínimo cada curso escolar por medio da PXA para adaptarse ás necesidades detectadas e mellorar a eficacia da intervención educativa.

O horario do centro é de 5 horas distribuídas entre as 9:15 e as 14:15 horas.

3.4. Criterios para o agrupamento do alumnado

O agrupamento do alumnado baséase en criterios **pedagógicos e organizativos**, tendo en conta:

- A idade cronolóxica.
- O número de alumnado por unidade.
- As características individuais e do grupo.
- A necesidade de favorecer a socialización e a inclusión.

Os agrupamentos poderán ser flexibles cando as necesidades educativas así o aconsellen, co fin de garantir unha resposta educativa axeitada e personalizada.

As NOFC (normas de organización, funcionamento e convivencia) contan cun apartado que especifica o indicado neste punto.

3.5. Medidas organizativas para o alumnado que non curse ensinanzas de relixión

O centro establece medidas organizativas para o alumnado que non curse as ensinanzas de relixión, garantindo unha atención educativa axeitada e acorde coa normativa vixente.

Estas medidas concrétanse na **realización de actividades de carácter educativo, lúdico ou de reforzo de aprendizaxes**, sempre respectando os principios de inclusión e non discriminación.

3.6. Procedemento de avaliación e revisión do Proxecto Educativo

O Proxecto Educativo é un documento **dinámico**, sometido a procesos periódicos de avaliación e revisión.

A avaliación do PE realízase:

- No seo do Claustro e do Consello Escolar.
- A partir da análise do grao de cumprimento dos obxectivos establecidos.
- Tendo en conta as propostas de mellora derivadas da práctica educativa.

As modificacións que se consideren necesarias incorporaranse ao documento, garantindo a súa adecuación á normativa vixente e ás necesidades do centro.

4. ASPECTOS CURRICULARES E PEDAGÓXICOS

4.1. Adecuación dos obxectivos de etapa ao contexto do centro

O centro adapta os obxectivos xerais da etapa de Educación Infantil ás características do seu alumnado e ao contexto sociocultural no que se insire, o concello de Salceda de Caselas, garantindo unha resposta educativa coherente, realista e axustada ás necesidades detectadas.

Esta adecuación realízase tendo en conta:

- A diversidade do alumnado.
- Os diferentes ritmos de desenvolvemento e aprendizaxe.
- As características propias do contorno rural.
- A importancia da colaboración coas familias.

Os obxectivos de etapa **concrétanse nas programacións didácticas e nas prácticas de aula**, servindo de referencia para a planificación, desenvolvemento e avaliación do proceso educativo.

4.2. Principios metodolóxicos xerais

A acción educativa do centro baséase en **principios metodolóxicos comúns**, que garanten a coherencia pedagóxica e orientan a práctica docente:

- Metodoloxía activa, lúdica e participativa.
- Aprendizaxe por proxectos, significativa baseada na experiencia.
- Enfoque globalizador dos contidos.
- Atención aos ritmos individuais de maduración.
- Importancia do xogo como eixo da aprendizaxe.
- Creación dun clima de seguridade emocional.
- Observación sistemática como base da intervención educativa.

Estes principios aplícanse de maneira flexible, adaptándose ás características do alumnado e aos distintos contextos educativos do centro.

4.3. Contribución da metodoloxía á adquisición das competencias clave

A metodoloxía por proxectos empregada no centro contribúe de maneira progresiva á adquisición das **competencias clave**, favorecendo o desenvolvemento de capacidades cognitivas, sociais, emocionais e comunicativas.

As situacións de aprendizaxe deseñadas permiten:

- Desenvolver a competencia en comunicación lingüística.
- Iniciar a competencia matemática e científica.
- Fomentar a competencia persoal, social e de aprender a aprender.
- Introducir a competencia dixital de forma guiada.
- Promover a competencia cidadá a través da convivencia.
- Estimular a creatividade e a expresión artística.

Este enfoque competencial intégrase de forma transversal na práctica educativa diaria.

4.4. Tratamento dos elementos transversais

Os elementos transversais **forman parte da acción educativa** do centro e intégranse de maneira natural nas actividades de aula e na vida escolar.

Entre eles destacan:

- Educación en valores.
- Igualdade entre mulleres e homes.
- Prevención da violencia e resolución pacífica de conflitos.
- Educación emocional.
- Educación ambiental e respecto polo contorno.
- Promoción de hábitos de vida saudables.
- Uso responsable das tecnoloxías.

O tratamento destes elementos realízase de forma continuada e adaptada á etapa educativa.

4.5. Criterios para a selección e uso dos recursos materiais

A selección e uso dos recursos materiais realízase atendendo a criterios pedagóxicos e de adecuación á etapa de Educación Infantil.

Priorízanse:

- Materiais manipulativos e sensoriais.
- Recursos adaptados ás diferentes necesidades educativas.
- Materiais que fomenten a exploración, a creatividade e o xogo simbólico.
- Recursos dixitais empregados de forma guiada e responsable.

O uso dos recursos revísase periodicamente para garantir a súa adecuación e eficacia educativa.

4.6. Estratexias para a mellora das aprendizaxes

O centro establece estratexias xerais orientadas á mellora continua das aprendizaxes do alumnado, entre as que destacan:

- **Observación sistemática** do progreso do alumnado.
- **Axuste da intervención educativa** en función das necesidades detectadas.
- **Coordinación** entre o profesorado.
- **Colaboración** co Departamento de Orientación.
- **Implicación das familias** no proceso educativo.

Estas estratexias permiten **adoptar medidas preventivas** e de apoio, favorecendo o éxito educativo de todo o alumnado.

5. AVALIACIÓN DO ALUMNADO

5.1. Criterios xerais de avaliación

A avaliación do alumnado no CRA Raíña Aragonta concíbese como un proceso **global, continuo e formativo**, coherente cos principios pedagóxicos da etapa de Educación Infantil e coa normativa vixente.

Os criterios xerais de avaliación oriéntanse a:

- Valorar o progreso do alumnado no desenvolvemento das capacidades propias da etapa.
- Coñecer os ritmos individuais de aprendizaxe.
- Detectar de forma temperá posibles dificultades.
- Axustar a intervención educativa ás necesidades detectadas.

A avaliación ten sempre un carácter **orientador e regulador da práctica docente**, evitando calquera enfoque selectivo ou clasificatorio.

5.2. Procedementos de avaliación

Os procedementos de avaliación empregados no centro permiten obter información continua e relevante sobre o proceso de aprendizaxe e o desenvolvemento do alumnado.

Entre os procedementos utilizados destacan:

- Observación directa e sistemática nas distintas situacións educativas.
- Análise das producións do alumnado.
- Seguimento da participación nas actividades.
- Intercambio de información coas familias.
- Coordinación co profesorado especialista e co Departamento de Orientación, cando proceda.

Estes procedementos aplícanse de forma coherente, consensuada e colexialmente polo equipo docente.

5.3. Instrumentos de avaliación

Para garantir unha avaliación rigorosa e axeitada á etapa, o centro emprega distintos **instrumentos de avaliación**, entre os que se inclúen:

- Rexistros de observación.
- Escalas de valoración.
- Listas de control.
- Informes de avaliación.
- Cadernos e documentos de seguimento.

Os instrumentos seleccionados permiten recoller información cualitativa relevante e son revisados periodicamente para asegurar a súa adecuación e utilidade.

5.4. Avaliación inicial, continua e final

A avaliación estrutúrase en tres momentos fundamentais:

a) Avaliación inicial

Realízase ao comezo da escolarización ou do curso escolar co obxectivo de coñecer a situación de partida do alumnado. Os resultados recóllense no correspondente **Informe de Avaliación** que se incorpora ao expediente persoal.

b) Avaliación continua

Desenvólvese ao longo de todo o curso escolar, permitindo realizar axustes na intervención educativa. O profesorado utiliza as situacións de aprendizaxe cotiás para analizar progresos e dificultades.

c) Avaliación final

Ao remate do curso escolar elabórase un **Informe de Avaliación Final**, no que se recolle o progreso global do alumnado, servindo de base para a continuidade do proceso educativo.

5.5. Criterios de promoción

A promoción do alumnado realízase atendendo ao grao de desenvolvemento das capacidades propias da etapa e ao progreso global alcanzado.

En Educación Infantil, a promoción ten carácter **automático**, sen prexuízo de que se adopten medidas de apoio e reforzo cando se detecten dificultades no desenvolvemento ou na aprendizaxe.

Calquera decisión relacionada coa permanencia un ano máis no mesmo curso será de carácter excepcional, debidamente xustificada e adoptada conforme á normativa vixente, coa participación das familias e do Departamento de Orientación.

5.6. Avaliación: comunicación ás familias

O centro elabora e custodia diversos documentos oficiais de avaliación establecidos na normativa vixente, garantindo a súa correcta utilización e conservación. Entre eles inclúese o documento co cal se lle da traslado ás familias, trimestralmente, dos resultados da avaliación.

Os informes trimestrais de seguimento serán entregados polo centro ás familias así como tamén se accederá aos mesmos por medio da aplicación Abalar Móbil. A información recollida nestes documentos será comunicada de forma clara e comprensible, coas aclaracións que cada caso poida requirir.

6. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE E INCLUSIÓN EDUCATIVA

6.1. Principios xerais de atención á diversidade

A atención á diversidade no CRA Raíña Aragonta concíbese como un **principio fundamental da acción educativa**, que afecta a todo o alumnado e a todas as actuacións do centro.

A resposta educativa baséase nos seguintes principios:

- Normalización e inclusión.
- Igualdade de oportunidades e non discriminación.
- Prevención e detección temperá.
- Flexibilidade organizativa e metodolóxica.
- Accesibilidade universal.
- Coordinación entre os distintos axentes educativos.

A atención á diversidade ten un dobre carácter: **preventivo**, anticipándose ás dificultades, e **interventivo**, dando resposta educativa ás necesidades detectadas.

6.2. Plan xeral de atención á diversidade

O centro conta cun **Plan xeral de atención á diversidade**, elaborado dacordo co disposto no **Decreto 229/2011, do 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

Este plan forma parte integrante do Proxecto Educativo (atópase como anexo deste) e establece:

- Os obxectivos da atención á diversidade.
 - Os procedementos de detección e identificación de necesidades.
 - As medidas ordinarias e extraordinarias de resposta educativa.
 - Os recursos persoais e materiais dispoñibles.
 - Os mecanismos de seguimento e avaliación das medidas adoptadas.
-

6.3. Medidas ordinarias de atención á diversidade

As **medidas ordinarias** constitúen a primeira resposta educativa e están dirixidas a todo o alumnado.

Entre elas inclúense:

- Axustes metodolóxicos na práctica docente.
- Adaptación da organización da aula.
- Reforzo educativo.
- Apoio dentro da aula.
- Agrupamentos flexibles.
- Coordinación entre titorías e profesorado especialista.

Estas medidas aplícanse de forma sistemática antes de adoptar calquera medida de carácter extraordinario.

6.4. Medidas extraordinarias de atención á diversidade

As **medidas extraordinarias** adoptaranse cando as medidas ordinarias resulten insuficientes para dar resposta ás necesidades educativas do alumnado.

Estas medidas requiren:

- Avaliación psicopedagóxica previa.
- Informe do Departamento de Orientación.
- Participación das familias.
- Adopción conforme á normativa vixente.

Inclúen, entre outras, intervención dos especialistas de PT e AL, flexibilizacións do período de escolarización ou outras medidas específicas recollidas na normativa aplicable.

6.5. Atención ao alumnado con necesidade específica de apoio educativo (NEAE)

O centro escolariza alumnado con necesidade específica de apoio educativo, incluíndo dentro deste alumnado aqueles que presentan necesidades educativas especiais, atraso madurativo, trastornos do desenvolvemento da linguaxe e a comunicación, trastornos de atención ou de aprendizaxe, descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, se atopa en situación de vulnerabilidade socioeducativas, con altas capacidades intelectuais, que se incorpora tarde ao sistema educativo ou polas súas condicións persoais ou de historia escolar.

A **resposta educativa planifícase de forma individualizada**, garantindo a participación das familias e a coordinación cos servizos de orientación.

6.6. Escolarización preferente e atención ao alumnado con TEA

Desde o curso 2019/2020, o CRA Raíña Aragonta ten a consideración de **Centro de Escolarización Preferente de alumnado con Trastorno do Espectro Autista (TEA)**.

O centro dispón de recursos persoais especializados e adopta medidas organizativas e pedagóxicas específicas para:

- Favorecer a inclusión do alumnado con TEA.
 - Adaptar contornos, rutinas e metodoloxías.
 - Promover a comunicación, a autonomía e a participación.
 - Garantir a coordinación coas familias e cos servizos externos.
-

6.7. Procedementos de detección temperá e avaliación psicopedagóxica

O centro establece procedementos sistemáticos de **detección temperá** das necesidades educativas, baseados na observación continua e na avaliación inicial e continua do alumnado.

Cando se detectan indicios de necesidade específica de apoio educativo, o Departamento de Orientación poderá realizar a correspondente **avaliación psicopedagóxica**, de acordo coa normativa vixente, co fin de:

- Analizar as necesidades educativas do alumnado.
 - Determinar as medidas de resposta educativa máis axeitadas.
 - Propoñer recursos e apoios específicos.
-

6.8. Coordinación con servizos internos e externos

A atención á diversidade require unha coordinación permanente entre:

- O profesorado titor.
- O profesorado especialista.
- O Departamento de Orientación.
- As familias.
- Outros servizos externos, cando proceda (sanitarios, sociais, atención temperá,...).

Esta coordinación **garante unha resposta educativa coherente, integral e continuada.**

7. ACCIÓN TITORIAL E ORIENTACIÓN EDUCATIVA

7.1. Principios xerais da acción tutorial

A acción tutorial no CRA Raíña Aragonta constitúe un **eixo vertebrador da función docente e forma parte esencial do proceso educativo** do alumnado.

Desenvólvese conforme aos seguintes principios:

- Atención individualizada ao alumnado.
- Prevención e detección temperá de dificultades.
- Coordinación entre profesorado.
- Colaboración coas familias.
- Orientación educativa adaptada á etapa.

A acción tutorial intégrase na práctica diaria da aula e contribúe ao desenvolvemento integral do alumnado.

7.2. Plan de acción tutorial (PAT)

O centro dispón dun **Plan de Acción Tutorial**, integrado no Proxecto Educativo, que recolle as liñas xerais de actuación do profesorado tutor.

O PAT establece:

- Os obxectivos da acción tutorial.
- As actuacións dirixidas ao alumnado.
- As actuacións dirixidas ás familias.
- Os mecanismos de coordinación co Departamento de Orientación.
- Os procedementos de seguimento e avaliación.

A concreción do PAT realízase na PXA, nas programacións de aula e nas actuacións cotiás do profesorado tutor.

7.3. Funcións do profesorado tutor

O profesorado tutor asume, entre outras, as que establece a normativa que se atopa vixente en cada momento das que destacamos as seguintes funcións:

- Coordinar o proceso educativo do grupo.
- Realizar o seguimento individualizado do alumnado.
- Facilitar a integración do alumnado no grupo.
- Manter unha comunicación fluída coas familias.
- Detectar posibles necesidades educativas e activar os procedementos correspondentes.
- Coordinarse co profesorado especialista e co Departamento de Orientación.

Estas funcións desenvólvense en coherencia co PAT e coa normativa vixente.

7.4. Orientación educativa e intervención do Departamento de Orientación

A orientación educativa constitúe un recurso fundamental para a atención á diversidade e o acompañamento do alumnado e das familias.

O Departamento de Orientación intervéñ, cando proceda, en:

- Avaliación psicopedagóxica do alumnado.
- Asesoramento ao profesorado.
- Orientación ás familias.
- Proposta de medidas de apoio e intervención.
- Coordinación con servizos externos.

A súa actuación realízase de forma coordinada co profesorado titor e coa dirección do centro.

7.5. Relación e colaboración coas familias

A acción titorial **inclúe unha relación permanente e estruturada coas familias**, baseada na confianza, a **corresponsabilidade** e o respecto mutuo.

Entre as actuacións previstas destacan:

- Entrevistas individuais coas familias.
- Reunións informativas colectivas.
- Intercambio regular de información sobre o proceso educativo.
- Orientación ás familias en aspectos educativos e evolutivos.

Esta colaboración contribúe á **coherencia educativa entre a escola e o ámbito familiar**.

7.6. Transicións educativas e continuidade do proceso educativo

O centro establece actuacións específicas para facilitar as **transicións educativas**, especialmente:

- A incorporación do alumnado ao centro.
- A transición entre cursos.
- A transición do segundo ciclo de Educación Infantil á Educación Primaria.

Estas actuacións inclúen a coordinación entre profesorado, o intercambio de información relevante e a participación das familias, garantindo a continuidade do proceso educativo.

7.7. Seguimento e avaliación da acción tutorial

A acción tutorial e o PAT son obxecto de **avaliación periódica**, co fin de analizar a súa eficacia e introducir melloras.

Esta avaliación realízase:

- No seo do Claustro.
- A partir do seguimento das actuacións desenvolvidas.
- Tendo en conta as achegas do profesorado, das familias e do Departamento de Orientación.

As conclusións derivadas incorporaranse á planificación do curso seguinte.

8. CONVIVENCIA E PARTICIPACIÓN DA COMUNIDADE EDUCATIVA

8.1. Marco xeral da convivencia escolar

A convivencia no CRA Raíña Aragonta concíbese como un **elemento esencial do proceso educativo** e un **requisito básico** para a aprendizaxe e o benestar do alumnado.

O centro promove un modelo de convivencia baseado:

- No respecto mutuo.
- Na inclusión e na aceptación da diversidade.
- No diálogo e na comunicación.
- Na resolución pacífica dos conflitos.
- Na corresponsabilidade de toda a comunidade educativa.

Este modelo intégrase no Proxecto Educativo e desenvólvese a través do Plan de Convivencia do centro.

8.2. Plan de Convivencia

O centro dispón dun **Plan de Convivencia**, elaborado conforme á normativa vixente, que forma parte integrante do Proxecto Educativo.

O Plan de Convivencia recolle:

- Os obxectivos en materia de convivencia.
- As normas de convivencia e comportamento.
- As medidas preventivas.
- Os procedementos de actuación ante condutas contrarias á convivencia.
- Os mecanismos de coordinación e seguimento.

A súa aplicación corresponde a toda a comunidade educativa, baixo a coordinación do equipo directivo.

8.3. Normas de convivencia, dereitos e deberes

As normas de convivencia do centro establécense como un **conxunto de regras claras**, coñecidas e asumidas pola comunidade educativa, adaptadas á etapa de Educación Infantil.

Estas normas teñen como finalidade:

- Garantir un clima de seguridade e benestar.
- Favorecer a convivencia positiva.
- Previr situacións de conflito.

O centro promove o coñecemento progresivo dos dereitos e deberes do alumnado, de forma axeitada á súa idade e nivel de desenvolvemento.

Este documento recolle como anexos as NOFC as cales conta cun apartado específico sobre os dereitos e deberes dos membros que compoñen a comunidade educativa do CRA Raíña Aragonta

8.4. Medidas preventivas para a mellora da convivencia

O centro **prioriza** actuacións de carácter **preventivo**, co fin de evitar a aparición de conflitos e **favorecer un clima escolar positivo**.

Entre as medidas preventivas destacan:

- Educación emocional e en valores.
- Establecemento de **rutinas e normas claras**.
- Organización de espazos e tempos adecuados.
- Observación e intervención temperá ante condutas disruptivas.
- Coordinación coas familias.

Estas medidas intégranse na práctica educativa diaria.

8.5. Procedementos de actuación ante conflitos

Cando se producen conflitos, o centro actúa conforme aos procedementos establecidos no Plan de Convivencia, priorizando:

- A mediación educativa.
- O diálogo e a reflexión.
- A reparación do dano causado.
- A participación das familias cando sexa necesario.

As medidas adoptadas teñen sempre un carácter educativo e proporcionado, axeitado á etapa de Educación Infantil.

8.6. Prevención do acoso escolar e protección do alumnado

O centro desenvolve actuacións orientadas á **prevención do acoso escolar**, en coherencia cos protocolos establecidos pola administración educativa.

Estas actuacións inclúen:

- Sensibilización da comunidade educativa.
- Observación sistemática das relacións entre o alumnado.
- **Detección temperá** de posibles situacións de risco.
- Activación dos protocolos correspondentes cando proceda.

A protección do alumnado e a garantía do seu benestar constitúen unha prioridade do centro.

8.7. Participación da comunidade educativa

O CRA Raíña Aragonta promove a participación activa da comunidade educativa na vida do centro, favorecendo a corresponsabilidade e o compromiso compartido.

A **participación** concrétase a través de:

- Os órganos colexiados de goberno.
- A colaboración das familias en actividades do centro.
- A comunicación fluída entre os distintos axentes educativos.
- A implicación en iniciativas e proxectos educativos.

Esta participación contribúe á mellora da convivencia e da calidade educativa.

8.8. Avaliación da convivencia escolar

O centro realiza un **seguimento e avaliación periódica** da convivencia escolar, co obxectivo de:

- Analizar o clima de convivencia.
- Detectar necesidades de mellora.
- Propoñer actuacións correctoras ou preventivas.

Esta avaliación realízase no seo dos órganos colexiados e intégrase nos procesos de revisión do Proxecto Educativo e do Plan de Convivencia.

9. RELACIÓN CO CONTORNO E APERTURA DO CENTRO

9.1. O centro como institución aberta ao contorno

O CRA Raíña Aragonta concíbese como unha institución educativa **aberta ao seu contorno social, cultural e natural**, mantendo unha relación activa e colaborativa coa comunidade na que se insire.

Esta apertura responde ás características do medio rural e contribúe a:

- Enriquecer as experiencias de aprendizaxe do alumnado.
- Reforzar o sentido de pertenza á comunidade.
- Favorecer a educación en valores sociais e culturais.

A relación co contorno intégrase de forma planificada na acción educativa do centro.

9.2. Relación coas familias e coa comunidade local

O centro mantén unha relación fluída e continuada coas familias, baseada na **colaboración e na corresponsabilidade educativa**.

Así mesmo, establécense **relacións de cooperación** con:

- As entidades locais.
- A ANPA
- O concello de Salceda de Caselas.
- Asociacións culturais e sociais.
- Outros recursos comunitarios coma as comunidades de montes.

Estas colaboracións permiten desenvolver actividades educativas complementarias e favorecer a integración do centro na vida da comunidade.

9.3. Colaboración con outras institucións e servizos

O CRA Raíña Aragona colabora con distintas institucións e servizos externos **cando resulta beneficioso** para o proceso educativo do alumnado.

Entre eles destacan:

- Servizos sociais.
- Servizos sanitarios.
- Servizos de atención temperá.
- Equipos de orientación específicos.
- Outros centros educativos.

Esta colaboración realízase sempre respectando os protocolos establecidos e garantindo a confidencialidade da información.

9.4. Actividades complementarias e extraescolares

O centro programa anualmente actividades complementarias que forman parte do proceso educativo e contribúen ao desenvolvemento integral do alumnado.

Estas actividades:

- Están vinculadas aos obxectivos educativos do centro.
- Axústanse á etapa de Educación Infantil.
- Teñen carácter inclusivo e non discriminatorio.

A súa planificación e avaliación intégranse na programación xeral anual.

9.5. Uso educativo do contorno e do medio natural

O contorno rural constitúe un **recurso educativo de primeiro orde**, que o centro aproveita para favorecer aprendizaxes significativas e contextualizadas.

O uso do medio natural permite:

- Desenvolver a educación ambiental.
- Promover hábitos de respecto e coidado do contorno.
- Fomentar a observación, a exploración e a curiosidade.
- Reforzar a aprendizaxe a través da experiencia directa.

Estas actuacións realízanse de forma planificada e segura.

9.6. Proxección externa e imaxe institucional do centro

O centro coida a súa imaxe institucional e a súa proxección externa, garantindo unha comunicación clara e coherente coa comunidade educativa e coa sociedade en xeral.

Utilízanse canles de comunicación adecuadas, recollidas no plan de comunicación do centro, para:

- Difundir información relevante.
- Dar a coñecer proxectos e actividades.
- Favorecer a transparencia e a participación.

A proxección externa contribúe ao recoñecemento do centro como institución educativa de referencia no seu contorno.

9.7. Avaliación da relación co contorno

As actuacións relacionadas coa apertura do centro e a relación co contorno son obxecto de **avaliación periódica**, co fin de analizar o seu impacto educativo e introducir melloras.

Esta avaliación realízase:

- No marco da programación xeral anual.
 - A través dos órganos colexiados.
 - Tendo en conta as achegas da comunidade educativa.
-

10. AVALIACIÓN INTERNA E MELLORA CONTINUA DO CENTRO

10.1. Cultura de avaliación e mellora continua

O CRA Raíña Aragonta promove unha **cultura de avaliación interna** entendida como un proceso sistemático de análise, reflexión e mellora da práctica educativa.

A avaliación interna concíbese como:

- Un instrumento para a mellora da calidade educativa.
- Un medio para detectar fortalezas e áreas de mellora.
- Un procedemento de toma de decisións fundamentadas.

Este enfoque garante a coherencia entre planificación, desenvolvemento e avaliación das actuacións do centro.

10.2. Ámbitos da avaliación interna

A avaliación interna do centro abrangue, entre outros, os seguintes ámbitos:

- O funcionamento xeral do centro.
- A organización e xestión dos recursos.
- O desenvolvemento do Proxecto Educativo.
- A práctica docente e a metodoloxía.
- A atención á diversidade e a inclusión educativa.
- A acción tutorial e a orientación educativa.
- A convivencia escolar.
- A relación co contorno e a participación da comunidade educativa.

Estes ámbitos permiten unha visión global do funcionamento do centro.

10.3. Procedementos e instrumentos de avaliación interna

O centro establece procedementos e instrumentos que permiten realizar unha avaliación interna sistemática e rigorosa.

Entre eles inclúense:

- Análise de resultados e indicadores educativos.
- Memorias de final de curso.
- Actas dos órganos colexiados.
- Informes de seguimento dos plans e programas.
- Achegas do profesorado e das familias.

Os instrumentos empregados revísanse periodicamente para garantir a súa utilidade e adecuación.

10.4. Participación da comunidade educativa na avaliación

A avaliación interna do centro **realízase coa participación dos distintos sectores da comunidade educativa**, favorecendo a corresponsabilidade e a transparencia.

Participan no proceso:

- O equipo directivo.
- O Claustro do profesorado.
- O Consello Escolar.
- As familias.

Esta participación contribúe a unha avaliación máis completa e compartida.

10.5. Planificación da mellora e toma de decisións

Os resultados da avaliación interna constitúen a base para a **planificación de accións de mellora**, que se concretan en:

- Propostas de mellora incluídas na Programación Xeral Anual.
- Axustes organizativos e pedagóxicos.
- Revisión de plans e programas do centro.
- Establecemento de prioridades educativas.

As decisións adoptadas quedan documentadas e son obxecto de seguimento.

10.6. Seguimento das accións de mellora

O centro realiza un seguimento sistemático das accións de mellora previstas, co fin de:

- Comprobar o seu grao de execución.
- Avaliar o seu impacto.
- Introducir axustes cando sexa necesario.

Este seguimento realízase ao longo do curso escolar e reflíctese na memoria final de curso.

10.7. Revisión e actualización do Proxecto Educativo

O Proxecto Educativo será obxecto de **revisión periódica**, co fin de garantir:

- A súa adecuación á normativa vixente.
- A resposta ás necesidades cambiantes do centro.
- A coherencia co resto de documentos institucionais.

As modificacións que se consideren necesarias **serán aprobadas polos órganos colexiados correspondentes** e incorporadas ao documento.

ANEXOS